

ปัจฉาวิธาน

เนื่องจากวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ยากที่แพทย์แต่ละท่านจะรู้หมดทุกอย่าง จุฬาลงกรณ์เวชสารจึงเปิดหน้าปัจฉาวิธานขึ้นเพื่อบริการเพื่อนแพทย์ทุกท่าน เชิญส่งปัญหาข้อข้องใจทางการแพทย์มายังผม แล้วท่านจะได้อ่านคำตอบจากผู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เชื่อว่าจะช่วยคลายปัญหาของท่านได้ ถ้าไม่ต้องการลงชื่อจริงโปรดให้นามแฝงมาด้วย

ชาญ โพนกุล

ถาม

เด็กอายุ 8 เดือน เป็นไข้มีอาการเหมือน upper respiratory tract infection (URI) รับประทานคีโตและกินจากคลินิกแห่งหนึ่ง กลับมาใช้ลงดี แต่หลังจากนั้นบัสสาวะไม่สะอาดออกเป็นหยดๆ (นาน 8 ชั่วโมงมาแล้ว) ตรวจร่างกายพบอุณหภูมิ 37° เซ็นติเกรด ต่อมทอลซิลโต หัวใจและปอดปกติ ตรวจหน้าท้องไม่สำเร็จ เพราะเด็กร้อง เวลาตรวจผนังหน้าท้องตึง คลำอะไรไม่ได้

ควรจะพิจารณาอย่างไรต่อผู้ป่วยรายนี้ที่คลินิก มีข้อระวังอะไรต้องคำนึงถึงในรายนี้บ้าง

ตอบ

เด็กอายุ 8 เดือน มีอาการบัสสาวะไม่สะอาดออกเป็นหยดๆ เกิดร่วมกับอาการ URI อาจจะเป็นโรคติดเชื้ออวัยวะของระบบทางเดินบัสสาวะส่วนล่าง จะเป็นที่กระเพาะบัสสาวะหรือส่วน

อื่นๆก็ได้ สาเหตุเกิดได้จากเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย จำเป็นต้องตรวจบัสสาวะเพื่อการวินิจฉัยที่ถูกต้อง ถ้าเด็กไม่ถ่ายบัสสาวะช่วยกระตุ้นโดยให้ดื่มน้ำหรือนม หรือโดยการสอดนิ้วเข้าทางทวารหนัก และใช้อีกมือหนึ่งค่อยๆ กดหน้าท้องบริเวณเหนือหัวเหน่า การตรวจร่างกายอาจช่วยในการวินิจฉัยโรคพิการแต่กำเนิด เช่น ไบฮูพิกการ ความผิดปกติของอวัยวะสืบพันธุ์ ซึ่งถ้ามีมักพบร่วมกับความผิดปกติแต่กำเนิดของระบบขับถ่ายบัสสาวะ เด็กเพศหญิงอาการบัสสาวะผิดปกติดังกล่าวอาจมีต้นเหตุจาก labial fusion ได้ ในรายที่เด็กร้องไห้ไม่ร่วมมืออาจช่วยได้โดยให้แม่อุ้มเด็กหรือให้เด็กดูดนม หรืออาจต้องใช้ยานอนหลับเช่น chloral hydrate.

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติสำหรับแพทย์คลินิก

หลักการที่ต้องเน้นผู้ป่วยควรได้รับการตรวจบัสสาวะเพื่อดูว่ามีความผิดปกติหรือไม่ ถ้า